

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 19

84. ÅRGANG

14. OKTOBER

1972

REDAKSJONELT:

EKTESKAP OG SKILSMISSE

(SIDE 290)

PRESTENE OG DET TAUSE FLERTALL

(SIDE 292)

EKTESKAP OG SKILS

Som meldt i forrige nummer av ST. OLAV har Nordens katolske biskoper på Vatikanets forespørsel bl. a. foreslått emnet «den pastorale omsorg for fraskilte» til sakslisten for neste Bispesynode i Rom (antagelig høsten 73.) Det er langt fra det første tegn på at dette spørsmål og en mer dyptgående diskusjon om det kristne ekteskap kanskje blir neste års store debatterne i Kirken. I lang tid allerede har teologer, jurister og mange slags skribenter drøftet de forskjellige sider av gjeldende katolsk praksis og tankegang når det gjelder å verne om ekteskapets uoppløselighet og et samliv i kjærlighet. Man kan vel godt si at det i stor grad har vært en kritisk holdning som har kommet til uttrykk, ikke fordi man forsøker å rokke ved Herrens bud om dette, men fordi man åpent vedkjenner seg visse svakheter ved Kirkens behandling og vern om det samme bud.

Nødvendigheten av at verdenskirken på høyeste plan derfor tar seg av disse problemer, og at biskopene forsøker å nå frem til en samlet vurdering, sammen med paven, av problemene er tydelig. At det haster viser for eks. opplysninger fra De forente stater hvor i det minste en biskop, Robert Tracy i Baton Rouge, under visse forutsetninger har gitt fraskilte adgang til igjen å motta sakramentene. Formannen i den amerikanske biskopkonferanse, erkebiskop John Krol fra Philadelphia har i et brev bedt Tracy om å trekke sin avgjørelse, som han betegner som forhastet, tilbake. Dette er et spørsmål som gjelder hele den katolske kirke, og et enkelt bispedømme kan ikke ta isolerte avgjørelser i disse saker. Det er, kort sagt, bedre at en hel Synode bruker en høstmåned på

Lov eller ideal?

problemet etter grundige forundersøkelser.

Her i bladet anmeldte vi alt for et par år siden «Scandal in the Assembly» av Morris West, og har er ikke alene. Ifjor klaget en tysk journalist over at han på en uke i en eneste artikkel måtte skrive om åtte nye bøker (se listen) om ekteskap, oppløsningsrett, skilsmisse, adgang til sakramentene osv. Etter at den forrige Synode i de første uker av oktober 71 viet seg prestenes problemer, er det altså tydelig at det nå er tid for legfolket. Og godt er det! At det heller ikke her er tale om noe teoretisk spørsmål, vet alle som i årenes løp har møtt enkeltmennesker i vanskeligheter og nød på grunn av Kirkens strengt juridiske tolkning.

Undertegnede skal vokte seg vel for å komme med noen lettvinde og personlige uttalelser om saken. Den er mer enn vanskelig, og det ville være uansvarlig å skyve ansvaret for vanskeligheter over på den eller den instans i Kirken. Men samtidig er det mer og mer klart at noe må gjøres. Spørsmålet er bare hvordan dette kan ordnes uten at Kirken setter seg ut over Kristi ord. Det kan den ikke gjøre.

Omfanget av disse sakene stiger voldsomt. I De forente stater nærmer skilsmisseprosenten blandt amerikanske katolikker seg raskt nasjonens gjennomsnitt, det vil si over 25 prosent av alle ekteskap. Er Kirkens innviklede lovgivning for ekteskapsaker — et system som har fungert siden det trettende århundre — uskikket til å ta seg av denne hærskare av saker? Og er det noe i veien med hele Kirkens tolkning av budet om et ekteskaps gyldighet og uoppløselighet?

Muligens kan man si at det er to deler av dette spørsmål: For det første den rent pastorale behandling, dernest motiveringen for annullering av et inngått ekteskap. Hvis saken kommer opp på en Bispesynode neste høst, må man gå ut fra at begge sider av saken vil bli inngående debattert. Enkelte kilder mener at et økende antall katolske teologer idag hevder at Kirken i fremtiden må se det uoppløselige ekteskap som et ideal, ikke som en lov. Men en majoritet av bibelforskere er stadig like enige om at Kristus mente akkurat det han sa da han fordømte skilsmisse og gjengifte. «Mennesker som håper på en endring i Kirkens holdning til skilsmisse, kan

FRA BISPEDØMMET

Pastor Alan C. Littlewood er fra 1. 9. 1972 utnevnt til stiftskapellan for Oslo Katolske Bispedømme.

Han vil inntil videre bo i prestegården i Akersveien 5, Oslo.

MISSE

ikke regne med at Det Nye Testaments forskere vil hjelpe dem», sier en amerikansk jesuittpater ved Forham University. Likevel er det andre som mener at det siste ord om et ekteskaps uoppløselighet ikke er sagt ennå.

Alt dette betyr ikke at Kirken slår retrett i et viktig spørsmål eller går på akkord med Herrens ord. Men det betyr kanskje at det for lengst er tid for en annen behandling av hver enkelt sak.

Å. R.

J. David/F. Schmalz:
Wie unauflöslich ist die Ehe?

Eine Dokumentation.
Paul Pattloch Verlag, Aschaffenburg.
373 Seiten, 20,— DM.

Robert Gall:
Fragwürdige Unauflöslichkeit der Ehe?

NZN Buchverlag, Zürich/Echter-Verlag, Würzburg.
216 Seiten, 12,80 DM.

Metz/Schlick (Hrsg.):
Le Lien Matrimonial.

Colloque du CERDIC.
Reihe »Hommes et Eglise«, Band 1.
CERDIC, Straßburg.
242 Seiten.

Norbert Wetzl (Hrsg.):
Die öffentlichen Sünder

oder: Soll die Kirche Ehen scheiden?
Matthias-Grünwald-Verlag, Mainz.
302 Seiten, 18,80 DM.

Weil/Pesch/Gründel/Gerhartz/Häberle:
Zum Thema Ehescheidung.

Verlag Katholisches Bibelwerk, Stuttgart.
110 Seiten, 12,— DM.

M. L. West/R. Francis:
Skandal in der Kirche.

Eine Dokumentation wider das katholische Eherecht.
Verlag Kurt Desch, München.
237 Seiten, 19,80 DM.

Hanno Kühnert (Hrsg.):
Die zerrüttete Ehe.

Scheidungsrecht in 19 Ländern.
Societäts-Verlag, Frankfurt.
158 Seiten, 10,— DM.

Victor Steininger:
Auflösbarkeit unauflöslicher Ehen.

Styria-Verlag, Graz.
191 Seiten, 21,50 DM.

DAGER I TAIZE

Hver uke de siste månedene kom det mellom 1500 og 2500 unge fra mange forskjellige land til et ukelangt opphold i det økumeniske kloster i Taizé. På side 294 i dette nummeret bringer ST. OLAV en rapport fra den norske gruppen som reiste dit. De store ungdomsmøtene strakte seg over elleve uker, og klosterets prior, Roger Schutz sier i en uttalelse ved avslutningen at det var påfallende i hvor høy grad alle de unge søkte tilbake til kristendommens kilder og lette etter betydningen i en innsats for andre mennesker. Bildet viser en gruppe under en av disse sammenkomstene.

Efter valget

« — det jeg er redd for, er at vårt «Nei» nå i høy grad vil bidra til å styrke denne fornemmelsen hos europeiske kulturarbeidere av at vi egentlig er utenfor og ønsker å være det, og at det ikke er noen grunn til å regne med oss.

Til det kan vi selvsagt svare at det får bli deres egen sak, vi krosser ingen, de kan bare sitte der og være hovne, vi klarer oss saktens! — Jeg tror det er dumt å innta en slik holdning, det vil først og fremst være vi selv som taper på den. For meg står det slik at det nå mer enn noensinne er nødvendig for oss å delta aktivt og planmessig i det europeiske kultursamarbeide, for å gjøre det klart at det norske «Nei» ikke betyr at vi ønsker en kulturell isolasjon. Det er desto mer påkrevet, fordi det selvsagt ikke har gått upåaktet hen at så mange norske videnskapsmenn og andre kulturarbeidere har gitt uttrykk for sitt nei til EF.

Men jeg tror en slik innsats fra norsk side kan by på vanskeligheter fordi denne folkeavstemningen også har slått igjen døren til Europa. Jeg gjentar at jeg ikke tror spørsmålet om det kulturelle samspill med Europa hadde noe å si for utfallet av avstemningen. Jeg tror den langt største delen av det norske folk har levd sitt liv som om «den europeiske kultur» ikke eksisterte eller i hvert fall var noe fullstendig fjernt og uvedkommende. Men det som nå er skjedd, er at denne passive likegyldigheten er blitt avløst av en bevisst negativ holdning til Europa og dermed også til de europeiske impulser: Europa som helhet representerer en trusel mot oss, og vi ikke bare betakker oss, vi gjør front mot den».

Carl Fredrik Engelstad i Aftenposten 30. sept.

Prestene og det tause

Av AGE RØNNING

Ved siste Bispesynode i Rom i 1971, for ett år siden, fikk Kirken en ny helgen, fransiskanerpater Maximilian Kolbe. Han ble saligkåret av paven i Peterskirken midt under biskopenes drøftelser om katolske presters liv og arbeide i annen halvdel av vårt århundre. Det virket på meg som om pave Paul holdt frem et forbilde hvis innerste kjerne kanskje alltid har vært og forblir noe helt vesentlig i prestenes liv. Debatten hadde til fulle vist hvordan geistligheten står med helt nye problemer — i en verden i en voldsom utviklingsprosess. Konsilets tanke om at Kirken må gå ut blant menneskene, kan etter manges mening bare realiseres ved at prestene forandrer noe av sin livsrytme, sine arbeidsvaner og sine tradisjonelle oppfatninger av hva som er vesentlig og hva som er mindre vesentlig. Paven — som bare hadde lyttet til Synodens uendelige taler og innlegg — nøyde seg med å minne om Kolbes eksempel — her var en katolsk prest som i det tyvende århundres grusomste motested, konsentrasjonsleiren, hadde så stor kjærlighet til de han skulle tjene at han ga sitt liv for en av fangene.

Personlig må jeg si at jeg synes det er forbløffende at ikke alle så eller innrømmet sammenhengen mellom Synode-debatten og de tusen artikler i verdenspressen om problemene på den tid og dette at Kolbes eksempel fikk en høytidelig og varig mening i Kirken. For det er en sammenheng.

Det er mange ting som forandres og antagelig bør forandres når det gjelder prestene: de kler seg ofte til daglig uten noe særpreg som skiller dem ut fra andre, de omgås ikke-geistlige på en langt mer uformell måte enn før, de organiserer seg, de ønsker medbestemmelsesrett, enkelte steder i verden går de aktivt inn i politisk virksomhet osv. osv. Men samtidig er det noe ved prestens person og gjerning som liksom unndrar seg denne prosess, bl. a. dette som Kolbe tar den ytterste konsekvens av.

Dette sagt helt personlig før vi tar for oss opplysninger vi har fått fra den internasjonale informasjonssentralen *Idoc* om «The Changing Priesthood in a Changing World».

■ DENNE VERDENS PROBLEMER

Helt bortsett fra visse sensasjonspregede avisrapporter de siste år om katolske prester som forlater sitt embede, er det haugevis med eksempler og tegn på nye idéer når det gjelder prestenes liv og virksomhet. Idéer og praksis som det var utenkelig å snakke høyt om eller forsøke seg på før det annet Vatikanokonsil har de siste femseks årene blitt drøftet fritt og åpent. Det er vanskelig å trekke noen felles linje i det som skjer fra kontinent til kontinent, men det er ikke tvil om at det er en markert utvikling mot større engasjement i denne verdens problemer. Denne utvikling oppleves forskjellig i forskjellige deler av verden: i Latin-Amerika ser mange prester i dag socialismen som en mulighet til å befri verdensdelen fra undertrykkelse og bitter nød, i Afrika er det en brennende oppfatning av den nye selvstendighet og afrikansk egen-verdi, i Nord-Amerika er det spørsmålet om social

rettferdighet, i Vest-Europa konflikter med mange dypt forankrede tradisjonelle strukturer og i Asia behovet for å skape et kristent nærvær som ikke bygger på europeiske mønstre og mål.

Typisk for uroen blant prestene etter det siste Konsil er at det skyter opp offisielle og uoffisielle organisasjoner og grupper av katolske prester i mange land. Til tross for forskjellen mellom disse sammenslutninger, finnes det noe avgjørende som de har felles: en ny følelse av uavhengighet. Dette felles trekk har ingen paralleller i Kirkens historie, og er i seg selv karakteristisk for Kirkens liv akkurat nå.

De glimt vi i det følgende gir av dette, er absolutt ikke noe forsøk på å gi et fullstendig bilde av det som skjer, hverken ideologisk eller geografisk.

■ PATER BOYLES BREV

Vi skal først, i forbindelse med den siste utvikling i USA omtale tre skrivelser presidenten for Conference of Major Superiors of Men, pater Paul M. Boyle i de siste månedene har sendt rundt til organisasjonens medlemmer.

Den 15. januar 1971 skrev han om en undersøkelse som var foretatt blant ordenssamfunn i USA og Canada og de likhetspunkter som ble helt tydelig fra sted til sted. Rundt 3—5 prosent av kongregasjonens medlemmer inntok «ekstremt progressive» standpunkter, rundt 8—10 prosent «ekstremt konservative» synspunkter. «Den spenning som skapes mellom disse to mindretall utgjør det mest alvorlige indre problem disse samfunn idag står overfor», skriver han. Mange som står mellom disse ytter-grupper trekker seg inn i «en fredelig og passiv pessimisme. Og deres apati gjør det mulig for minoritetsgruppene på hver side til også å tale for det tause flertall.»

Den 17. mars 1972 skrev så pater Boyle et nytt brev, om den økende oppfatning av social rettferdighet. (Som kjent drøftet Bispesynoden også dette spørsmål for ett år siden.) Boyle skrev: «Selv om Kirkens paver i det siste århundre gjentatte ganger har sendt ut klare og vidsynte uttalelser om disse ting, er forholdet det at Kirken som helhet først nå virkelig har blitt oppmerksom på den kristne dimensjon i alt dette.»

«Ordenssamfunnenes medlemmer er kalt til å være de fremste når det gjelder kristen samvittighet. Men vår oppfatning av social rettferdighet er enkelte ganger ganske primitiv. I stedet for virkelig rettferdighet griper vi ofte til den gamle erstatning «ro og orden». Men alt for ofte blir nettopp kravet om «ro og orden» en redning for de som nyder godt av urettferdighetene.»

Han skriver om motsetningene i dagens verden «hvor storparten av menneskeheten lever et liv i engstelse, nød og usikkerhet, men hvor 75 prosent av jordens rikdommer kontrolleres av de rike «kristne nasjoner». Amerikanerne representerer mindre enn 6 prosent av jordens folketall, men likevel forbruker vi nesten 40 prosent av ressursene,» heter det.

«Noen i de rike nasjoner må vende seg bort fra den nåværende tilbudelse av produksjon og skape solidaritets-

flertall

bånd med verdens fattige. Kongregasjonenes medlemmer står i en helt spesiell stilling for å kunne utfylle en slik rolle.»

Endelig sende Boyle ut en rapport den 12. juni i år etter å ha deltatt i et møte av ordensledere i Frascati i Italia. (Temaet for konferansen var «Community life».)

Det har funnet sted betydningsfulle forandringer i ordenslivet i de senere år: «Vi har alle skiftet fra samfunn, fellesskap som la vekt fra regelen til samfunn som legger vekt på personen. Tre ting er karakteristiske for denne utvikling: Delingen av det man har, pluralismen og det personlige ansvar.»

■ SMÅGRUPPENE TIL VENSTRE

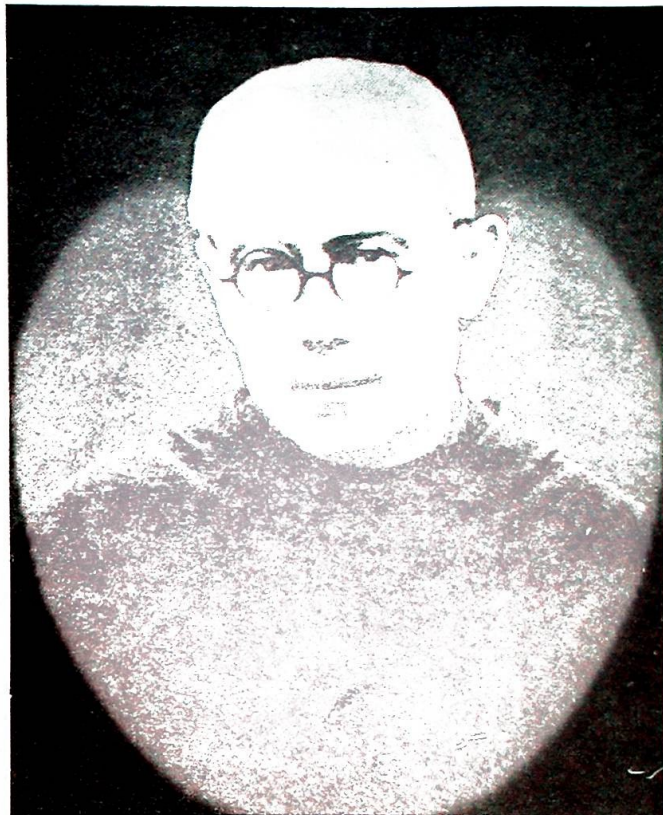
I Mexico sto det den 15. april i år en liten notis i dagsavisen *Excelsior* i hovedstaden om at det var dannet en landsomfattende organisasjon av prester som kalte seg *Prester for folket* — *Sacerdotes para el Pueblo*.

Organisasjonens målsetning begynner med ordene om at «et av Kirkens mest profetiske oppdrag er å fordømme urettferdighet. Den må være en stemme for de som er stumme.» Det heter videre at den måte den mexikanske kirke har forsøkt å gjøre dette de siste måneder ikke har vært særlig vellykket — fordi alle uttalelser i hovedsaken har tatt sikte på de høyere lag av samfunnet. Disse erklæringer har bare ført til reaksjoner, mot-deklarasjoner og forvirring. De 100 prester som undertegnet målsetningen for den nye organisasjon meddelte at de i fremtiden «... ikke vil tale i folkets navn. Vi akter å stille oss solidariske med folket i deres kamp for frigjøring.»

I Italia ble en nasjonal sammenslutning av prester dannet den 7. november ifjor, bare to dager etter at Synodefedrene hadde avsluttet sine forhandlinger i Rom om presteembedet og om social rettferdighet. Dannelsen var spontan, noen av stifterne møttes etter sigende allerede den 6. november i Den hellige by. Med på organisasjonens andre store møte, den 25. april i år kommer dens siktepunkt tydeligere frem:

«Vi står overfor en krise i det italienske samfunn og i den italienske kirke. I samfunnet er de krefter som arbeider for en frigjøring ofte grunnet på avgjørende evangeliske prinsipper om menneskers verdi. Men den institusjonelle kirke forholder seg i denne situasjon passiv. Det er tydelig at den tid er forbi at Kirken kan ignorere behovene for forandringer og bare sette frem sin egen visjon av hvordan menneskenes problemer kan løses. Sekulariseringen er en realitet hvori massene lever, den kan ikke lenger ignoreres.»

Teksten kritiserer derefter rett ut de midler organisasjonen mener at Kirken bruker i Italia for å opprettholde *status quo*. Man krever en virkelig uavhengighet for prestene, hver av dem må ta ansvar for sitt eget liv, heter det. Bevegelsen teller et mindretall på 215 prester, har møtt skarp kritikk og er vel på mange måter typisk for det pater Boyle snakket om når han berørte de ekstreme mindretalls rolle. Minoritetene snakker for de mange fordi de mange er tause.

Pater Kolbe

Likevel er det antagelig riktig og påkrevet å nevne de ekstreme smågrupper, de er en del av et hele, tross alt.

■ LATIN-AMERIKANSK VIRKELIGHET

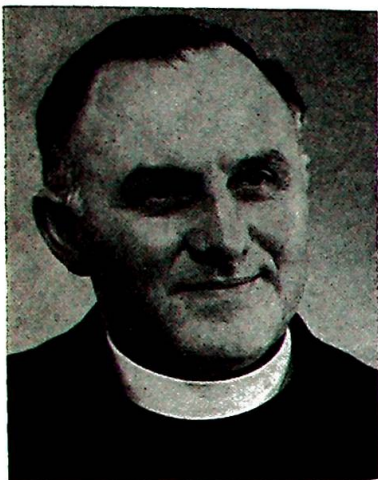
L angst viktigere — etter min mening — er dog for eksempel det som skjer blant prestene i et land som Argentina.

Organisasjonen som heter *Sacerdotes para el Tercer*, prester for den tredje verden, ble dannet allerede i slutten av 1967. Den hentet inspirasjon av en erklæring som 17 biskoper kom med på en Tredje Verden-konferanse i Brasil foregående år: «Sann sosialisme er kristendommen levet i sin helhet med rettferdig fordeling av samfunnsgodene og fundamental likhet.» (Egentlig et sitat fra et innlegg av patriarken Maximos VI Sigh under Konsilet.) Fordi ingen argentinske biskoper hadde undertegnet denne uttalelse, ble et brev sendt rundt mellom de argentinske prester med bønn om støtte. I løpet av kort tid hadde man fått 400 underskrifter.

Organisasjonens første møte på landsbasis fant sted i mai 1968. Siden det møtet har dens medlemmer på forskjellige plan viet seg problemer i forbindelse med social rettferdighet. De har studert, sagt sin mening og handlet (protestmarsjer og demonstrasjoner) i forbindelse både med lokale og nasjonale problemer av denne art, inntekter, arbeidsmuligheter, boligproblemer, undervisning, helsevesen, uro blant studenter, de politiske fanger og de militæres statskupp 8. januar 1970. Bevegelsen har blitt kritisert av regjeringen, av enkelte legmannsgrupper (særlig av TFP — Tradisjon, Familie, Eiendom) og av en blokk av hierarkiet. Den har derimot støtte av ungdomsbevegel-

(Forts. neste side)

TRAVLE DAGER

PASTOR FISCHEDICK ER 70 ÅR

Vi sender med oppriktig glede lykkesønskninger til sognepresten i Bergen, mgr. Franz Josef Fischedick som den 22. i denne måned fyller 70 år. Skulle jeg i få ord karakterisere mannen, ville jeg si at han er en buldrete mann med et stort hjerte. Og enda mer enn det har han vært og er en god prest og en dyktig administrator som på forskjellige poster i bispedømmet har nedlagt seg stor fortjeneste. I Bergen har han hatt hovedansvaret for den nå praktisk talt fullførte restaurering av St. Paul, et arbeide som han har skjøttet med megen dyktighet og slik at det vekker beundring. I årene som sogneprest i St. Olav i Oslo, fra 48 til 64, nedla han bl. a. et skattet arbeide i religionsundervisningen på St. Sunniva. Under siste krig satt han i Haugesund hvor han viste en enestående holdning og vant tillit etter vanskelige år. Vi gratulerer ham, og ber ham tilgi dette med buldrete. Han kan buldre, det vet dog alle som kjenner ham. Men de som har sett ham tidlig om morgenen stå på kirke-trappen i St. Olav og vinke til småungene når de løp av sted til skolen vet altså også at han har et stort og godt hjerte.

A. R.

Oktober måned er en traveltid i år for katolikkene i Bergen. St. Pauls Kontaktblad forteller litt om dette:

Søndag den 8. var det almannamøte i foreningslokalet etter høymessen. Det man snakket om var en god bidragsordning for menigheten.

Emily G. Holm skrev på forhånd på vegne av menighetsrådet noen ord i Kontaktbladet som skal refereres her:

«Vi håper at så mange som mulig vil møte frem, slik at det resultat vi måtte komme frem til blir en virkelig FELLELES avgjørelse. Et godt fremmøte er allerede et tegn på at vi er på vei mot MEDANSVAR....»

Det er fornuftige og kloke ord — vi aner ikke om de hadde noen virkning, men håper på et lite referat fra den samme Emily Holm så snart som mulig.

● Samme dame hadde ellers i omtalte Kontaktblad en notis om Bergens-katolikkenes Katolsk Forum:

«Katolsk Forum vil på to møter i høst — det første onsdag den 25. oktober — behandle vårt fellesansvar for den religiøse oppdragelse sett ut fra Nordens Biskoppers hyrdebrev om Dåpen (se St. Olav nr. 7/72).

Den religiøse oppdragelse har i de siste år tatt nye og kanskje fremmede former. Dagens foreldre, faddere og besteforeldre, som selv har fått andre

TOLV NORSKE I

Av Ellen Barra

I sommer har en gruppe på 12 unge fra Oslo-området besøkt Taizé i en uke. Her vil jeg prøve å formidle noen av de inntrykkene som sitter igjen etter oppholdet:

Inne i landet nord for Lyon i Frankrike, omgitt av korngule åkre og grønne jordlapper ligger Taizé. Kommunitetet består av små hus, bokhandel, verksteder og en stor kirke.

Her lever 70 brødre fra over 20 forskjellige trossamfunn og av forskjellig nasjonalitet. De er alle voksne mennesker med forskjellige idéer og meninger. Detter krever en innsats og offervilje fra hver enkelt, for å unngå at uenigheter fører til konflikter og splittelse.

Brøderene utfører vidt forskjellige yrker. Noen arbeider i nabolandsbyen,

noen er håndverkere i keramikkverkstedet eller i trykkeriet i Taizé.

Det åpne miljøet i Taizé gjorde et mektig inntrykk på oss.

Brødrenes måte å leve Evangeliet innspirerer og smitter de tilreisende. De vi møtte var innstilt på å få kontakt. Enhver hadde følelsen av å bli akseptert, — lyttet til. Tro, rase utseende betød ingenting. Det viktigste var å kunne møte andre med smil, en naturlig vennlighet og menneskelig varme.

Rammen og grunnlaget for dette miljøet var samlingene i kirken, L'Eglise de la Reconciliation, det er Gjenforeningskirken. Morgen, middag og kveld lyder klokkene utover om-

Prestene og det tause flertall

(Forts. fra forrige s.)

sen og av arbeiderbevegelsen i landet, av seminaristene og av i det minste tre biskoper, i Santa Fe, Rafaella og Goya. En av organisasjonens mest kjente medlemmer, pater Alberto Carbone ble arrestert i juli 1970 — siktet for å ha medvirket til attentat på en general.

Helt fra sin begynnelse har organisasjonen talt socialismens sak, «en nasjonal, latin-amerikansk, humanistisk, kristen og kritisk sosialisme».

Dette er ikke et ekstremt mindretall ute av kontakt med

virkelighetens verden. De taler en sak som også flere latin-amerikanske biskoper nå ser nødvendigheten av.

Dette er som sagt før bare noen få, ufullstendige glimt av det som foregår blant katolske prester kloden over i dagens situasjon.

De fleste steder er det en naturlig og påkrevd prosess. Når man holder minnet om Kolbes eksempel levende. Det er én side av prestenes liv og virke som er noe helt spesielt og som ikke kan bortforklares, hverken av manifestasjoner eller noe annet.

Den videre utvikling avhenger sikkert bl. a. av at man ikke glemmer det.

I BERGEN

tiders oppdragelse, er — i dagens situasjon — pålagt et ansvar som mange føler de ikke makter.

Møtene vil søke å gi en viss orientering om det nye, men det vesentlige er hva vi gjennom samtaler og utveksling av erfaring kan lære av hverandre».

● Ungdomslaget i Bergen hadde Vestlandstreff siste helg på Godskegården på Osterøy.

Emnene som skulle drøftes var:

Tema I *De unge — og Kirken*

Hvilken kontakt har de unge med Kirken? — Kirken med de unge?

Tar de unge del i Kirkens liv?

Har Kirken forståelse for de unges situasjon?

Gir Kirken støtte ved deres problemer?

Har Kirken noen innflytelse på de unges levevis?

Tema II *Gruppedynamikk/ledertrening.*

Hva er — hvordan fungerer en gruppe?

Kan man si noe generelt om hvilke prosesser som foregår i en gruppe?

En av lederne var pastor Beckers.

○ Ellers er speiderne i gang igjen etter ferien og for eks. Elisabethforeningen arbeider for fullt.

LESER- BREV

SØSTERDRAKTEN

Herr redaktør,

«Jag blev så glad, då jag såg dig, o syster, jag blev så glad, att nogon fans i skogen, än spefulla ekon och lurande troll —» sier Edith Södergran.

Dette er bare noen linjer tatt ut av et dikt, men de uttrykker den følelsen vi har som blir glade når vi ser en søster i mengden.

Det er drakten vi først ser; «kär och förtrogen är den och underbart tröstande».

Det er en tendens i vår tid å fjerne symbol og ytre form med den begrunnelse at form ikke lenger er meningsbærende.

Men det «ytre» har alltid, når det gjelder religionen, gitt oss et bilde av gudsnærhet i verden.

Når vi fjerner formen, forsvinner ofte det formen skal minne oss om. Tenk bare på hvor formmessig fattig og sterilt et drabantbymiljø er.

Søsterenes drakter er en liten, ytre detalj som minner oss om noe vesentlig i vår religion. Drakten må til sine tider moderniseres, men enhetspreget bør bevares som den bildemakt det er.

Her en dag spurte jeg et par tenåringer hva de tenkte når de så en *n o n n e* på gaten, og jeg fikk følgende svar: «Hu er sikkert et godt menneske» og «Hu er kristen og hjelper folk og sånn». Den siste føyde riktignok til: «At dem gidder!»

Samtlige voksne (protestanter) som jeg har stilt samme spørsmål har kommet med positive svar.

Jeg husker en religionslærer i gymnasiet sa til meg; Katolisisme er utvorteshet! Forsåvidt hadde han rett i forhold til den grad han manglet umiddelbar kontakt med symbolenes religiøse innhold.

Hvorfor er vi blitt så ivrige etter å tekkes den pregløse, fattige velferdsvirkeligheten?

Er det aktuelt dette som en religionsforsker uttaler: «Når religionen er i tilbakegang, kvitter den seg med overflødige detaljer for at hovedtrekkene skal komme tydeligere frem».

GRETHE OPSAHL

TAIZE

rådet. Alle forlater sine gjøremål og kommer sammen til stillheten i det store kirkerommet. Fargerike glassmalerier, laget av en av brødrene, gir et orange skjær til rommet. Brødrene kommer inn en og en i sine hvite kapper og kneler ned ved hver sin krakk. På teppet på gulvet eller i trappe-trinnene på siden sitter eller kneler de tilreisende. Her er enhver fri til å be til Gud på sin måte. Noen bøyer seg fremover med hodet i hendene, andre sitter med bena i kors. Etter at klokken har kimt i 10 minutter, begynner bønne. Brødrene har laget sin egen liturgi, og forsøker bl. a. å aktualisere bønnene.

Straks etter fulgte måltidene som en fortsettelse av liturgien. Brødrene gikk til sitt «hvite hus» for å spise i stillhet. Vi vandret ned til plassen mellom kjøkkenet og møterommene. Der ble maten utdelt på fargerike brett. «Bonne appétit!» Vi inntok måltidet der det falt seg, på gresset, under et tre, på en benk.

Alle hjalp til med å tilberede maten, dele den ut og å vaske opp etter tur.

De tilreisende sover i sine egne telt, i sovebrakkene eller i store militærtelt som står oppslått. Vi 12 norske fikk noen knirkende køyesenger i brakkene.

Hver uke gjennom hele sommeren har et bestemt opplegg. Vi deltok i en forberedende arbeidsuke for å

sette leiren i stand for storinnrykket. Vi arbeidet sammen i grupper på 8-10 stykker, engelsk, tysk eller fransktalende ettersom hvilket språk vi syntes vi mestret best.

Ca. 4-5 timer hver dag jobbet vi ute i det fri, spadde sand, pellet stein, lukte, mens vi pratet og lo. Den kontakten som oppsto, dannet et fint grunnlag for diskusjonen i gruppene. Hver morgen og ettermiddag innledet en av brødrene på fransk til gruppediskusjonen. Møterommet var fylt av summingen fra oversetteren til tysk, engelsk, italiensk, hollandsk og norsk. Et av hovedtemaene var hvordan man skal kunne ofre sitt liv forat mennesket ikke lenger skal være offer for mennesket.

De temaene og problemstillingene som ble tatt opp i foredragene og diskusjonene, er et ledd i forberedelsene til et Ungdomskonsil som er planlagt i Taizé i 1974. (Se St. Olav nr. 6 1972).

Før vi krøp til køys, samlet vi oss

Forts. side 299

NYE BØKER

Riksteatret hadde nylig premiere på Erwin Sylvanus stykke «Jan Palach». Skuespillet som er oversatt av Knut M. Hansson har kommet ut på Dreyer forlag. Det handler om den unge tsjekkiske studenten som brant seg selv til døde i Praha som protest mot den sovjetiske innmarsj i Tsjekkoslovakia.

Pauluskredsens forlag har sendt ut en liten bok av Kaare Osorio, «Oppgaven at elske». Boken kan oppfattes som en kristen replikk til den amerikanske psykolog Erich Fromms «Kunsten å elske». Forlaget skriver:

«Begge forfattere er enige om at kjærligheten løser tilværelsens problem. Fromm underviser mennesket i denne svære kunst i håp om at det må få held til at lære den. Osorio går som kristen en anden og måske mere realistisk vei.»

Gyldendal utgir i høst Günter Wallraffs «13 uønskede reportasjer». Forlaget noterer følgende:

Günter Wallraff, bokhandlermedhjelper og journalist, har trålet tyske miljøer av ulike slag uten å gi til kjenne at han er journalist. Han var bak kulisserne på et sinnssykehus, han samlet underskrifter i Vest-Berlin for en aksjon mot studentdemonstrasjonene, han søkte jobb i de mest forskjellige bedrifter, og utgav seg vekselvis som høyreekstremist og venstre-radikaler. Han spurte prester om det moralsk berettigede i å levere napalm til amerikanerne i Vietnam.

13 uønskede reportasjer er resultatet av hans arbeid i marken, og han fikk rettssak på halsen på grunn av det stoffet som avslørte fabrikkene med halv-militære styrker til beskyttelse mot ville streiker. Han ble frikjent. Som rimelig kan være har boken vakt enorm oppsikt, ikke bare i Vest-Tyskland. Den er under oversettelse i flere land der man har grunn til å se med skepsis på utviklingen i en så sentral del av Europa. Det er særlig holdningen til avvikere av alle slag, og den menige manns underdanige holdning til makthavere, som er skremmende.

Heinrich Böll har skrevet et forord.

Til slutt skal nevnes Hans-Dietrich Loochs bok «Quisling, Rosenberg og Terboven», også fra Gyldendal.

Av Per Bjørn Halvorsen O. P.

Sier trosbekjennelsen noe? Hvilket innhold kan vi kristne i det 20. århundre gi disse nesten 2000 år gamle formuleringene?

Kristne som stiller seg slike spørsmål, vil med rikt utbytte kunne lese *Den apostoliske trosbekjennelse* (Oslo, 1972, Gyldendals Fakkelt-bøker, kr. 16.00). Boken er opprinnelig en foredragsserie holdt i syd-tysk radio av en rekke av de mest kjente tyske teologer, bl. a. Wolfhart Pannenberg, Karl Rahner, Jürgen Moltmann, Hans Conzelmann og Gerhard Ebeling, i alt åtte protestanter og syv katolikker. Hensikten er å fremstille og forklare hvert av leddene i den apostoliske trosbekjennelse på en måte som kan være forståelig for det moderne menneske, samtidig som resultatene av samtidig bibeltolkning og teologisk forskning trekkes inn. Hver teolog har fått seg tildelt hvert sitt ledd i trosbekjennelsen, og hver av dem kommenterer det på en personlig måte. Boken har derfor ikke et enhetlig preg, hvilket også kan være en fordel, men det er riktig som biskop Lønning sier i forordet til den norske utgaven, at en «i det store og hele merker impulsene fra det 20. århundres «eksistens-teologi»: betoningen av at sannhet ikke kan eller skal forestilles som noe fikst ferdig, men en klarhet som stadig på ny blir til ved møtet mellom Gud og menneske» (s. 10). — Hans Conzelmanns beskrivelse av hva trosbekjennelsens siktepunkt er, må vel i denne sammenheng ansees for å være toneangivende: «I trosbekjennelsen», sier han, «dreier det seg jo ikke om læresetninger angående verdensaltets konstruksjon, oppbyggingen av himmel og helvete, prognoser over en fremtidig utvikling i naturen og historien. Det dreier seg imidlertid om hva Gud betyr for vår eksistens i dag og i fremtiden, det dreier seg om tro, kjærlig-

LITTERATUR:

2000 ÅR I BILLIG

het og håp; om den mulighet Gud har gitt oss her og nå til å virkeliggjøre ekte menneskelighet; og det dreier seg om vår fremtid, som sprenger grensene for den virkelighet vi erfarer, og som rekker ut over døden» (s. 62). Det er dette forsøk på å aktualisere de forskjellige delene av trosbekjennelsen for dagens kristne som går som en rød tråd gjennom alle foredragene. Enkelte gjør det på en fremragende måte: klart, enkelt og samtidig grunnet på nitid forskning. Særlig er det grunn til å fremheve Jürgen Moltmanns gjennomgåelse av setningen «før ned til dødsriket», Günter Bornkamms foredrag om oppstandelsen og Hans Conzelmanns behandling av domstanken. Anton Vögteles innlegg om Kristi himmelfart gir også en god innføring i hvordan moderne bibelforskning ser på Skriftens skildringer av denne begivenheten og hvordan den tolkes. — Noen få av foredragene når ikke opp til dette nivået, bl. a. må Albert van den Heuvels fordrag om kirken betraktes som temmelig irrelevant. Jeg finner det også litt uheldig at man har valgt en psykiater til å snakke om syndenes forlatelse; vedkommende (Max-Paul Engelmeier) synes da også selv å beklage det.

En historiker vil nok beklage at hele forsøket på å utlegge trosbekjennelsen eksistensielt og på en aktualiserende måte gjør at teologene fullstendig ser bort fra den historiske situasjon som formuleringene oppstod under. Riktignok er trosbekjennelsen, eller *symbolet* som det heter på fagsproget, en form for kondensering eller oppsummering av de kristne grunnsannheter, men det er like meget et faktum at mange av formuleringene er oppstått og er blitt utformet i en polemisk situasjon. Jeg tenker selv sagt på den rolle som heresiene har spilt i utformingen av symbolet. Når den eller den side av det kristne budskap er blitt trukket frem og gitt plass i trosbekjennelsen, er det svært ofte fordi angjeldende punkt er blitt tolket på en måte som er blitt ansett for å være i strid med sann kristendom. Dette er selvsagt særlig tydelig i *Den nikeniske trosbekjennelse* (eller som dens korrekte betegnelse er: *Den nikenokonstantinopolitanske symbol*.

GAMLE FORMULERINGER

BOKSERIE I HØST

Den trosbekjennelse som vi fremsier i messen, har nemlig ingen direkte tilknytning til kirkemøtet i Nikea), men det gjelder også en trosbekjennelse som den såkalte apostoliske, og som er mere primitiv enn den nikenske, i hvert fall i formen. Dette betyr for det første at det ofte kan være vanske-

lig å komme frem til noen bortimot nøyaktig forståelse, historisk sett, av hva som egentlig var ment i de forskjellige delene av trosbekjennelsen uten på grunnlag av nitid historisk forskning. For det andre betyr dette at de forskjellige formuleringene av trossetningene ikke alltid er en presis

Wera Sæther:

Om glede

Tro er å feire Kristus. I troen feirer vi vårt eget liv i Ham og med Ham. At Han skal feires, fatter vi kanskje. Vi aner at troens fylde er *gledens* fylde, at vi, i den grad vi tror, ikke lenger lever vårt eget liv, men Hans. Det er Han som lever sitt oppstandne liv i oss. Dette liv skal vi feire. Det er Hans gave til oss. Å takke for gaven er å feire dens fest. Vårt alminnelige hverdagsliv rommer en skjult fest: Kristus gir seg selv til oss, og vi tar imot av Hans gaver, av den gave som er Han selv. For ingen begrensede gaver vi kan fylles med er større enn den gave som er Hans eget liv til oss og i oss.

Vi tror så lite om vårt menneskeliv, og aller minst tror vi kanskje at det er kalt til, midt i sin hverdag, å feire en fest, til å være en fest, en Kristusfest. Det er sjelden *gleden* som er troens synlige ansikt i oss og for verden. Vi er kalt til å være gledens budbærere, men hvordan være gledesbærere hvis vi ikke tror at Gud er gledesgiver? Den eneste glede som kan lyse i oss for verden, er Guds egen glede i oss. Vi må tro den og virkelig ville den for at den skal bli lysende. Gud blir lysende i oss uten oss selv og vårt medarbeiderskap med Ham. Vi tror at Gud har andre navn enn glede. Vi tror at Han vil oss noe annet enn glede. Hvor ofte er ikke troen den byrde vi bærer gjennom hverdagen og ikke den lille perlen, gledesperlen, vi forsøker å rense med vår trofaste vilje?

Den fest troen feirer, den fest som er dens kilde og mening, er en Oppstandelses-fest. *Livet* er Guds siste ord inn i vår virkelighet. Vi feirer livet og vårt eget gjenoppstandne liv.

Vår tro er hverdagens fest. Den er enkel glede, næret av Livets nærvær i oss. I *enkle* ord, gester og handlinger vil den uttrykkes, men den vil *uttrykkes*.

Ofte har den Kristustroende båret andre ansikter enn gledens, vært moralist mer enn gledes-utroper. Han har sagt: Du skal ikke! og ikke: Kom, vi skal feire Guds kjærlighet til oss!

Vår hverdag skulle gjennomglødes av lovsang, sakte bli til en eneste lovsangstone av dette under at En annen lever innerst inne i oss og vi aldri mer er alene. Gud vil synge gjennom oss. Skal vi fremdeles tie?

Gud har ikke glemt at verden lider. Lovsangen fornekter ikke lidelsen. Den skjer midt i lidelsen og gjennom den. Det finnes en glede som er der, midt i de manges stumme smerte. Det finnes en glede som ser på verden med kjærlighetens blick og ser Guds ansikt innenfor all smerte. Det finnes en glede som innlemmer all nød i seg og løfter den opp.

Kristusgleden har sitt utspring i et kors. Det er korset som lyser i den. Den er en glede som har gått gjennom lidelsen og er i den, likesom forvandlet og forklaret. Den Kristustroende er podet inn på dette kors og lengter etter at alt og alle skal podes inn på det. Det er gledens mening å være *alles* glede. Det er korsets mening å være all gledes kilde.

formulering av *hva* vi skal tro, men heller av *hva* vi *ikke* skal tro, nemlig den heretiske fremstilling som implisitt benektes i den ortodokse bekjennelsen. — Dette kan, på visse punkter, forandre temmelig radikalt trosbekjennelsens teologiske betydning og innhold, og det må anses som en svakhet ved denne boken at forfatterne ikke tar hensyn til dette historiske aspektet av den utforming av den kristne tro som den har fått i form av en trosbekjennelse.

Til slutt en honnør til Anne Bente og Leif Møller-Stray som har oversatt boken. Bare glimtvis skinner den tyske originalen igjennom, og for det meste har de formådd å gi oversettelsen en klar, norsk sprogdrakt.

NYE BØKER

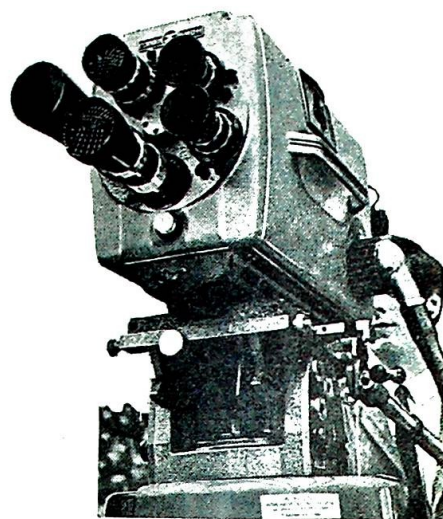
To kjente navn dukker opp igjen på Gyldendals liste over norske forfattere i høst: Johan Borgen og Kåre Holt.

Borgen har skrevet en roman med tittelen *MIN ARM, MIN TARM*. Forhåndsomtalen sier bl. a. dette:

«Noen sier enhver får feie for egen dør eller at jeg ikke er min brors vokter. Lektor Frank C. Vegårshei i Johan Borgens nye roman uttrykker seg slik: «Hver mann sin lever, sin arm, sin tarm». Når dette med lever er blitt borte i titelen, skyldes det kanskje at den samme Vegårshei meget tidlig tilstår at han er ansvarlig for at en alkoholiker fikk en flaske for meget. Men den gode lektor har mer på samvittigheten og mer på hjertet også, der han ligger på sykehus i bokens åpning og har gjennomgått en operasjon. Han var med på en bilulykke der den andre bilens fører døde mens Vegårshei slapp med hjernerystelse. Og arvet enken. Så der er vi ved noe av sakens kjerne og

Forts. side 299

NYHETER OG KOMMEN- TARER

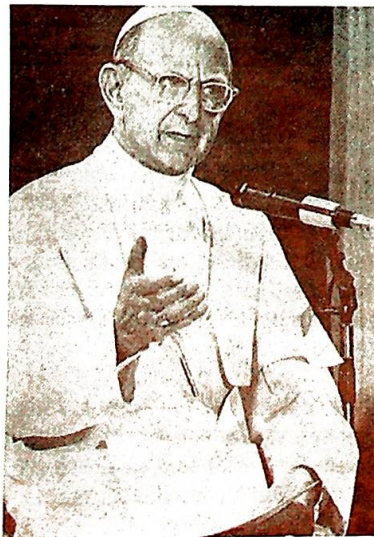
GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Franciskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		12.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
		—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		—	10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
		19.00	—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07		9.30	—
		—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HÅGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255		—	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnuss kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
		—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765		17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
	<i>Veståsen kapell</i>	19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45	11.00
	<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	19.00	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eystein kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		8.15	10.30
	<i>St. Elisabethsøstre</i> Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1.VII—31.VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

Pave Paul VI feiret sin 75 års dag i all stillhet, uten at det ble sendt ut noen erklæring om at han aktet å trekke seg tilbake. Nyhetsmedia verden over spekulerte på forhånd ganske fritt om at paven ville overlate sitt høye embede til en etterfølger efter ni vanskelige og prøvende år, men selve dagen forløp uten sensasjoner. En talsmann for Vatikanet uttalte at han regnet det for meget usannsynlig at Paul VI hadde hatt noen slike planer.

Paven har ellers de to siste ukene — for å nevne noen glimt fra hans lange arbeidsdager — mottatt brev fra Vietkongs sjef-forhandler i Paris, tatt imot det italienske presidentpar i en audiens hvor han kom med en uttalelse som tydelig berører de nye italienske skilsmisellover og vært på en tretten timers reise til bl. a. Venedig og Udine.

Først brevet fra Paris:

Fru Nguyen Thi Binh ber om Roms moralske støtte i arbeidet

med å skape fred i Vietnam. I brevet sier fru Binh, som må regnes som utenriksminister i den provisoriske revolusjonsregjering i Syd-Vietnam, at hennes regjering er beredt til å drøfte et hvert nytt, konstruktivt forslag fra amerikansk side for å nå frem til en «korrekt løsning» av Vietnams problemer.

Folket i Vietnam lengter efter fred, men det må være «en ekte fred, i uavhengighet og frihet, ikke en nykolonialistisk amerikansk fred,» skriver hun.

«Vi er overbevist om at Deres Hellighet har dyp medynk med de lidelser De forente staters krigføring bringer over vårt folk,» heter det videre. «Vi håper at De vil bruke Deres høye autoritet for å hjelpe til med å virkeliggjøre fred, frihet og uavhengighet i vårt lille land.»

I sin audiens for president Leone og presidentens frue holdt Paul VI en tale hvor han oppfordret Italia til å gi verden et eksempel ved å avskaffe sine 21 måneder gamle skilsmisse-lover. En av Catholic Herald's korrespondenter i Rom skriver at politiske observatører regnet pавens ord som første skritt i et omfattende motangrep fra lovenes motstandere i den italienske nasjonalforsamling.

Paven brukte ikke ordet «skilsmisse» i sin omhyggelig forberedte tale til presidenten, men kilder både i Vatikanet og i det politiske liv i Roma mente at hans hentydning til etterkrigstidens alvorlige disputt mellom kirke og stat ikke var til å ta feil av, skriver korrespondenten.

Italia fikk sin nye skilsmisellovgivning i september 1970 til tross for skarp motstand både i

Vatikanet og det kristelig-demokratiske parti.

Og endelig:

I annen halvdel av september foretok paven en reise til Venedig og Udine.

Underveis kom han med en klar oppfordring til de troende om å stå sammen:

Uansett hvor mange lokale menigheter vi har, er det bare en romersk katolsk Kirke, fremholdt han.

Når det gjaldt de lokale kirker, sa paven at han ønsket at de ville utvikle seg innen fellesskapet, ikke som individuelle og selvtilstrekkelige enheter.

I Udine deltok Paul VI i avslutningen av en Eukaristisk kongress.

NYE BØKER —

Forts. fra side 297

Kilden til lektorens strevsomme liv. Han kommer blant annet i slagsmål med en apekatt i Paris og får bildet sitt i avisene hjemme med rasende kommentarer fra forargede foreldre. Det bobler av innfall og humor i denne på mange måter tragiske romanen, om mannen som ikke ville være sin brors vokter, men likevel lever i uavlatelig kamp med seg selv, sin ansvarfølelse og skyldfølelse.

Kåre Holt sier FARVEL TIL EN KVINNE, dronning Åsa:

«Om dronning Åsa vet vi at hun fikk den flotteste begravelse vel noen kvinne har fått i Norges historie. Selv om noen frekke tyver forsynte seg for tusen år siden eller så, var det rent fantastisk hva arkeologene i vårt århundre fant i Osebergskipet av kostelige skatter ved siden av to skjeletter; det ene antar man er levningene av dronningen, det andre av en trellekvinne.

Men hvem var hun egentlig, den mektige mor til Halvdan Svarte? Kåre Holt har dukket ned i dette stoffet, og lar en beretter fra det ukjente komme til Oseberg-gården i Vestfold. Der sitter den aldrende dronning Åsa og forbereder sin egen hauglegging. Gjennom sin griskhet og harde fremferd har hun sådd hat og mistro omkring seg, og trellekårene preger menneskenes adferd. Det er stadig menneskeskjebner Kåre Holt er opptatt av, og i «Farvel til en kvinne» danner kjente historiske fakta fra Snorre og Oseberg-funnet bakgrunnen for en sterk og levende diktning om det mangfoldige livet på Oseberg for 1100 år siden»

En
klown

På lederplass denne gang snakker man om fraskiltes problemer, og Kirkens vurdering av ekteskap, gjengifte, adgang til sakramentene og slike alvorlige ting.

Noen av dere husker godt historien om Ernest og Hermione, andre har glemt den. Den sto imidlertid i dette blad i juni 1970.

Den verdenskjente forfatter Morris West hadde akkurat da sammen med en annen skrevet en harmdirrende bok om Kirkens praksis i slike spørsmål, og den eneste case story vi gjenga var nettopp den om Ernest og Hermione.

Ernest, en ikke-katolikk, giftet seg med Hermione, en katolsk pike. De ble gift på et byfogd-kontor, ekteskapet ble altså ikke regnet som gyldig av Kirken. De levte imidlertid lykkelig sammen og fikk flere barn.

Hermione ble utsatt for en alvorlig ulykke og ble kjørt på sykehus. Redd for å dø uten forsoning med Kirken, fikk hun andre til å ringe efter en prest og

Ernest. De ble viet efter Kirkens ritur ved sengen og ble dermed gyldig gift efter Kirkens lover.

Hermione døde ikke, men hun ble liggende på hospitalet i flere måneder. I løpet av denne tiden ble hun forelsket i en katolsk doktor. Hun sendte inn en ansøkninng om å få sitt ekteskap med Ernest annullert — med den begrunnelse at ekteskapet aldri hadde blitt fullbyrdet efter vielsen ved sengekanten.

Ansøkninngen ble innvilget. På grunnlag av dette, en av de få ting som gjør at et katolsk ekteskap ikke kan regnes som gyldig.

Bare hennes annet ekteskap med Ernest gjaldt i Kirkens øyne, og Hermione kunne lett bevise at hun hele tiden efter at det var inngått hadde ligget syk i en stor sal på et sykehus. Ekteskapet kunne ikke være fullbyrdet.

Og siden giftet Hermione seg med sin katolske doktor, lovlig og gyldig.

Husker dere historien nå?

Hvis den lederskribenten i dette blad får rett, vil Hermiones og titusener andre problemer av denne art kanskje bli drøftet på en Bispesynode i 1973.

Noen vil der sikkert tale Ernest sak. Andre vil ønske Hermione og hennes doktor til lykke.

Tolv norske ..

Forts. fra side 295

ved «krateret», en åpen plass ovenfor kirken, der vi tente bål. Gitarene ble tatt frem, de forskjellige nasjonene sang sine sanger for hverandre. Vi lyttet, innhyllet i ulltepper, og sang med der vi kunne. «We shall overcome» sang alle, mens vi holdt hverandre i hendene og danset rundt bålet.

De fleste vi møtte i Taizé var sosialt engasjert og opptatt av å leve for andre som er dårligere stillet enn dem selv. Mange kjempet med problemer i forholdet til Kirken. Særlig syntes noen av de franske at den katolske Kirkes tradisjonelle konservatisme er hemmende. De søkte et utgangspunkt, en inspirasjon i oppholdet i Taizé. Det er et forpliktende privilegium å leve under trygge forhold og ha noe å tro på.

Selvom dagene i Taizé ikke ga løsningen på alle problemer, gir Taizé håp. Håp om kristen enhet og forståelse, håp om toleranse og fred i denne verden.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

En landsby som lever

I Nord-Frankrike finnes en landsby anderledes enn andre landsbyer. I andre landsbyer lever alminnelige mennesker alminnelig nært eller fjernt fra hverandre. Landsbyen Trosly-Breuil er blitt et levende tegn på fellesskapets mulighet i en verden som mer enn noe annet tørster etter fellesskap, og som er fattigere på det end den er på noe annet. I Trosly-Breuil lyser det likesom et løfte om at vi kunne så meget mer sammen med hverandre, vi mennesker, så meget mer enn vi tror og virkeliggjør. Vi kunne gi oss hen; vi kunne skape liv av det stivnede og døde om vi bare trodde det og ville det.

I Trosly-Breuil bor ca. 150 sårede og utstøtte mennesker sammen med andre alminnelige. De bor der alle som brødre, deler hverdagslivet: brødet, arbeidet, gleden, tyngselen. De sårede er de vi kaller debile, mongolide, kanskje med psykotiske sår i følelseslivet. Der får de være lemmer på et levende fellesskap. Det begynte i 1964. En dominikanerpater, P. Thomas Philippe og en venn av ham, Jean Vanier, slo seg ned sammen med Raphael og Philippe, to av de sårede. Etterhvert kom det flere til. Nu er landsbyen et sted for levende håp og for glede, — ikke minst for de mange unge som kommer fra forskjellige kanter av verden for å leve sammen

med menneskene der, for selv å fylles med retning og mål. Noen blir der for alltid, andre drar videre, med en ny forvissning om hengivelsen og kommunionens mulighet i vår verden.

Jean Vanier kommer hit i januar. Han vil møte oss, dele sin erfaring med oss, høre på oss der vi befinner oss i vårt liv og i vår tro. I sommer preket han retrett på Sostrup, utenfor Århus. Vi var 60 mennesker der. Vi ble rystet av hans profetiske voldsomhet og håpende av hans håp. Vi som hørte ham, ville at mange skulle høre ham. Vi trenger alle å se mennesker som er grepet av Kristus.

Det nedenstående er ord som vokste frem i meg etter disse retrettdagene. Kanskje kan de antyde hva som var aksen i dem. Men ordene griper ikke det innerste og kan ikke utsi det innerste; de kan bare vise hen til en virkelighet, en virkelighet som er Troens, Håpets og Kjærlighetens.

Menneskets troshandling er enkel og rik på løfter.

Mennesket gir sin frihet til en Annen. Det binder sin frihet til Guds egen Frihet og vet ikke hvor Gud vil sende det ut. Gud krever det dypeste og største av oss.

Derfor krever Han vår frihet, og frigjør oss til sin Frihet som er Kjærlighetens.

Han elsker oss. Vi gir oss hen til Ham. Vi gir oss hen og lærer sakte å elske. Det åpnes skjulte kjærlighetskilder dypt inne i vårt eget menneskevesen. De trengte bare å vekkes og kalles frem.

Har DE glemt kontingenten?

Ekstra innbetalingskort er nå utsendt, og vi takker for hurtig innbetaling.

St. Olav's eksp., Akersv. 5
Oslo 1. Postgiro 20 46 48

Tro er kommunion med Gud.
Tro er utsendelse til verden.

Den er hvile som bærer gjennom kampene.
Den bærer all lidelse og kamp frem foran
Ham som gjennom alt er et Blikk som elsker.

Slik skal vi gråte verden foran Gud og hvile i Gud midt i verden.

Når vi gråter verden foran Gud, er vi korsfestet med Kristus. I alt som lider, lider Han. Han er lidende nærvarer blant oss. Korsfestet er Han tilstede midt inne i vår hverdag. Han gir seg selv til oss i Kalken og Brødet.

For alle som sulter er Han føde.
For alle som lider er Han lege.
For alle hjemløse er Han hyrde.

Når vi korsfestes med Ham, skal vi bli livgivende brød av Ham. Overalt er det brødre som trenger at vi blir en annen Kristus for dem.

Overalt er det brødre som er den sultne og lidende Kristus, som vi skulle gjenkjenne Hans ansikt i.

Bli barn med korsets tegn i sitt hjerte,
blikk som elsker
og brød av Hans brød er målet for vår forvandling
i Ham til Ham.

Vi er kalt til å være bånd mellom det ene Brød og de mange sultne og korsfestede i verden.

*Mange er korsfestet uten å kjenne
Den Korsfestede.
De er støtt ut, sett på som intet, aldri
sett og hørt
som Mennesker.*

*Hos dem skal vi være i Den Kors-
festede Kristus.*

*Verden er en ørken som venter på å
vannes med Guds vann.
Vi skal være vannbærere. Men vi kan
bare bli vannbærere
når vi selv har bøyet oss ned og tatt
imot og blitt
forvandlet av Gud.*

*De nakne, fattige og sultne er ikke
ringere enn oss.*

*Vi skal ikke gå til dem som store.
Det er ikke fordi vi er mere verd enn
de andre*

*at Gud har lemnet oss inn i Sitt
mysterium.*

*Vi vet ikke hvorfor vi er blitt valgt
ut, men vi vet
at vi ble valgt ut for å gå ut.*

Gå ut av oss selv og gå ut i verden.

*Han drar oss inn til sin kjærlighets
kilde
og forbinder oss med seg så vi aldri
mer kan rive oss løs.*

*Vår rikdom er dette Gudsfellskapet.
Det er en rikdom vi eies av og ikke
eier selv.*

*Vi eies av den for å gi den til dem
vi møter.*

*I oss er det ikke lenger vi som er
den dypeste virkelighet,
men Guds Kjærlighets And. Den er
gaven vi er utsendt for å gi.*

*Den er Guds gave til menneskene
gjennom oss.*

Guds gaver går gjennom menneskene.

Kirkemusikk

Komponisten Lorenzo di Perosi ble født i Italia 1872 og døde 1956. Ved siden av sine teologiske studier som førte ham til prestevielsen, studerte den unge Perosi ved kirkemusikkskolen i Regensburg. I Regensburg kom Perosi i nær kontakt med Carl Thiel som ble den senere leder av musikkskolen etter Dr. Fr. Xav. Haberl. Dr. Haberl førte Perosi inn i kirkemusikkens høyborg hvor han ble fortrolig med den gamle a-capella musikken. I Milano fortsatte han sine studier til han i 1897 ble kalt til Rom som korleder for korene i det Sixtinske Kapell.

Perosi hadde en stor forkjærlighet for de store oratorier. Ved kirkemusikkongressen i Milano 1897 vakte han stor oppmerksomhet med en oratorietrilogi (Nadverden, Bergprekenen, Korsfestelsen), og skrev de følgende år flere lignende verker (Lazarus, Dommedag m. fl.) I Rom gikk Perosi under navnet av en elskverdig kirkemusikkmaestro i duodecim format. (Intervall på 12 tonetrinn.)

Lorenzo Perosi har opptatt former og stildrag fra tidligere italienske komponister og gjengitt dem i moderne utforming i en sterkt dramatisk og følelsesrik stil. I alt har Perosi skrevet over 120 motetter og salmer, symfoniske dikt, suiter m. v.

I år feires 100 års dagen for hans fødsel med konserter over hele verden. Den italienske forening «Dante Alighieri» i Oslo vil åpne Perosi-ukene i Oslo med en høymesse i St. Hallvard kirke på Enerhaugen søndag 22. okt. kl. 11. «Missa solemnis pontificalis II» av Perosi vil bli fremført av St. Hallvard-guttene under sin dirigent Øistein Vogt.

Mandag den 23. okt. blir det foredrag med musikkdemonstrasjon av prof. Marino Sanarica fra Bologna, kl. 20 i Kunsternes Hus.

Tirsdag 24. okt. holder St. Hallvard-guttene en konsert i Trefoldighetskirken kl. 20, med verker av Lorenzo Perosi. Organisten Magne Elvestrand medvirker.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Lillestrøm
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård	}	Tromsø
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Trondheim
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Biskop Mangers grav i Luxembourg

Kristi Kongefest 1932 tiltrådte Mgr. Mangers sin gjerning som Biskop for Oslo apostoliske Vikariat. En av disse dager — nøyaktig 40 år etter — blir det reist en støtte på hans grav i Bissen. Noen av hans venner blant prestene, søstrene og legfolket har gitt uttrykk for at de gjerne vil være med på å reise et verdig minne for sin avholdte Biskop.

For å imøtekomme dette ønske har bispedømmet åpnet en midlertidig konto: «B. Mangers gravsten». Bidrag tas med takk imot for å bli sendt videre til Luxembourg. Postgiro 9814 — Bankgiro 1602.050327.4. Begge: Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, Oslo 1. G. G.

Er vi hyklere?

Fra Katolsk Forum:

Læsning af den engelske katolske presse kan undertiden virke nok så deprimerende. Sidst skyldtes det en endeløs debat for og imod »håndkommunionen«. Den tegnede i hvert fald til at blive endeløs, indtil pressen fik andet at beskæftige sig med, idet ærkebiskop Helder Câmara ankom til London i slutningen af juni. Hvad han havde at fortælle, virkede om trent, som meddelelsen om deres forældres pludselige død ville virke på børn, der var oppe at skændes om en eller anden ligegyldig ting.

Det hele begyndte med, at kardinal John Heenan underrettede sine præster om, at kommunion i hånden, som forsøgsvis havde været tilladt i hans bispedømme, skulle standses ved udgangen af maj måned. Sagen skulle drøftes på bispekonferencen, og hvis to trediedel af biskopperne stemte for det, ville den nye skik blive indført i hele landet. Kardinalen tilføjede, at han personlig var af den mening, at skikken »ikke behøver at føre hverken til uærbødighed eller svækkelse af troen på realpræsensen«. Han havde i øvrigt et par dage tidligere skrevet i den konservative Pro-Fide-foreningsblad, at der »slet ikke var nogen tvivl om« at håndkommunion »snart vil være universel«.

Kardinalen har sikkert ikke drømt om, hvilken ballade hans meddelelse ville give anledning til! De, der havde vænnet sig til den nye skik, var rystede ved tanken

om, at de skulle tvinges til at vende tilbage til den gamle. Modstanderne kørte frem med de kendte argumenter om faren for helligbrøde osv. Nogle gik så langt som til at påstå, at skikken var uforenelig med troen på Kristi nærvær i sakramentet — en pinlig påstand i et land, hvor anglikanerne har praktiseret det samme uden at havne i troen på Kristi reelle fravær!

Nogle af modstanderne er uden tvivl oprigtigt bekymrede for den rette ærbødighed over for det konsekreerede brød som Kristi Legeme. Ville det imidlertid ikke være mere i overensstemmelse med Jesu holdning, hvis deres bekymring først og fremmest gjaldt Kristi Legeme i ordets anden betydning: deres medkristne — f. eks. de millioner af ofre for himmelråbende social uretfærdighed, hvis sag Helder Câmara taler?

Da farisæerne klagede over, at disciplinene ikke iagttog den rituelle håndtvætning før måltiderne, svarede Jesus: »... hyklere... I sætter Guds bud til side og holder fast ved menneskets overlevering.«

I London talte ærkebiskop Câmara bl. a. om, hvordan u-landenes økonomi beherskes og udnyttes af kapitalstærke

kæmpekonger i Nordamerika og Europa. Også vi katolikker i Danmark lever højt på denne udsugning af de fattige, — vi hører jo til de 20 pct. af verdens befolkning, der forbruger 75 pct. af verdensproduktionen.

»Jeg var sulten, og I gav mig ikke at spise« — fortjener vi ikke Kristi fordommelse, når vi er optaget af »menneskers overlevering« i forbindelse med modtagelsen af Livets Brød — knælende eller stående, på tungen eller i hånden — i stedet for at være dybt bekymrede for de to trediedel af vore medmennesker, der bestandig er i fare for at miste livet af mangel på det daglige brød?

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

DRAMMEN		DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN		GUSTAV THIELEMANN	
Pølse- og hermetikkfabrikk		Pølse- og hermetikkfabrikk	
Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN	
FREDRIKSTAD		FREDRIKSTAD	
GUSTAV BØHM & SØN A/S		Byens spesialforretning	<i>Andr. Jønne &</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Stort. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945
Bakeri og Konditori		 TAPÉT OG GULVBELEGG	
Drammen		Agentgt. 1 - Tlf. 17 080	
FREDRIKSTAD		EDVARDSEN & NORHEIM A/S	
C. HANSSENS		Autorisert Installatør	
Trykkeri og Bokbinderi		Radio og Elektrisk utstyr	
Tlf. 13 056		Tlf. 11 220 - Fredrikstad	
FREDRIKSTAD		ØSTFOLDMEIERIET	
FREDRIKSTAD		Avd. aFredrikstad	
		O. Henriksens Sønner	
		Aut. Rørleggere og Rørhandel	
		FREDRIKSTAD	
		Etabl. 1904	Sentralbord 15 840

LESERBREV:

Herr redaktør,

Som svar på Øivind Bjørtvedts leserbrev i St. Olav, nr. 17, og til tross for redaksjonens kategoriske bemerkning om ikke å la seg «nytte», håper Katolsk anti-kapitalistisk gruppe at det allikevel er anledning til å opplyse om at undertegnede er gruppens kontakt. Adressen er: Hjelmsgt. 6 C, Oslo 3, tlf. 60 71 32.

Hilsen

Bergljot Borresen.

STØTT
ST. OLAV

GI ET
GAVE-
ABONNEMENT!

NESTE NR.
av bladet foreligger datert den
28. okt.

RED.

LØSSALG AV ST. OLAV

i Grundt Tanums Bokhandel, Universitetsbokhandlere i Sentrum og på Blindern.

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvet 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

TASEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Osol 8
Tlf. 23 02 40

E. Sunde & Co. Røploggebedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

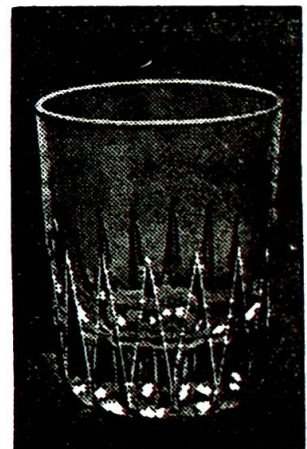
Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
Fo sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino”

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Castiglioni

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

CELLE 13

Filmens originaltittel er *Fortune and Men's eyes* og henspiller på Shakespeares 29. sonette som begynner slik: «When in disgrace with fortune and men's eyes / I all alone bewep my outcast state, / And trouble deaf heaven with my bootless cries, / And look upon myself and curse my fate, / — — —».

Den handler da også om en «outcast state», nemlig et fengselsamfunn som vi opplever gjennom nykomlingen Smittys (*Wendell Burton*) øyne. Samfunnet, hvis regler han har overtrådt, kaster ham fra seg og inn i et annet samfunn, et speilbilde av det første, men et bilde som klart viser, som i forstørrelse, de strukturer og krefter som dirigerer og gjennomsyrrer samfunnet utenfor fengselsmurene. Fengselsamfunnet er hermetisk lukket; den som trer inn, må la alt håp fare, for nå kommer han opp mot livets og samfunnets realiteter på en måte som ikke gir den minste mulighet for unnvikelse og fortlise.

Fengselsamfunnet består i seg selv og i kraft av sine egne lover. Vi ser hvordan en gruppe menn, overlatt mer eller mindre til seg selv, spontant organiserer seg i samfunnsstrukturer; de faller på plass som jernspånene i et magnetisk felt, og de to polene i feltet er kraft og svakhet. De sterke undertrykker de svake: en høyst banal sannhet, men bare sjelden er den blitt så klart illustrert og fremstilt i en så naken grusomhet som i denne filmen. Det er i virkeligheten et slags føydalsamfunn som oppstår: hver mann har sin vasall, som han utnytter både materielt og seksuelt. «Tjeneren» skylder blind lydighet mot sin «herre». Men akkurat som i føydalsamfunnet, skylder herren til gjengjeld å beskytte sin tjener mot de andre «herrene». De svake har med andre ord valget mellom enten å bli utnyttet til stadiet av én eller sporadisk av alle. Den som ikke er underkastet én bestemt, er fritt bytte for alle. Slik er jungelens, dvs. samfunnets, lov.

Dette samfunnet er strengt hierarkisk oppdelt: underst står selvfølgelig slavene og over dem herreskiktet. Men innenfor

dette skiktet er det også graderinger grunnet på makt og innflytelse. «Herrene» er «politikere» av forskjellig betydning, og deres makt graderes etter hvor stor oppslutning de har, hvor mange venner, og hvor stor innflytelse de har hos neste trinn i hierarkiet, nemlig fangevokterne.

De fire sentrale personer i filmen, Smitty, Queenie (*Michael Greer*), Rocky (*Zooney Hall*) og Mona (*Danny Freedman*), viser de forskjellige måtene som mennesker reagerer på i en slik undertrykkelsessituasjon. Det sentrale i handlingen er maktkampen mellom Rocky og Smitty: Rocky undertvinger først Smitty, som blir hans slave. Men også slaven kan, dersom han er fysisk sterk nok, gjøre opprør mot herren og i sin tur undertvinge ham. Dette blir da Smittys måte å komme ut av sin ydmykende situasjon på, nemlig ved opprør, ja, ved en slags revolusjon. Men i virkeligheten kommer ikke Smitty ut av voldssystemet, han bare skifter plass innenfor det, og han blir systemets slave i stedet for Rockys.

Den andre måten er Queenies metode, gjøglerens, hoffnarrens måte. Den er mer subtil. Riktignok er Queenie også innenfor systemet og en del av det, men hans narrestreker gir ham en slags friplass — han kan bevege seg med en viss frihet innenfor fengselsmurene, ja, han kan til og med vende seg mot samfunnet utenfor og gjøre narr av det ved den burleske strip-tease-forestillingen i nærvær av fengslets notabiliteter.

Den tredje måten å overleve på, er Mona eller Jan er eksempel på. Han er outsideren, den som faller utenfor systemet. Han er så langt nede på rangstigen at han på en måte finner en slags åndelig frihet ved å ta det hele innover seg i all dets grusomhet. Han nekter å underkaste seg en herre, derfor blir han, jøden, den som alle undertrykker. Han overlever tross alt fordi han lever av menneskelige verdier som ellers er bannlyste innenfor dette samfunnet: poesi og evne til kjærlighet.

Handler så denne filmen bare om hvor

LOPPE- MARKED

Foreldrerådet på St. Sunniva skole i Oslo arrangerer loppe-marked i dagene fremover for å hjelpe skolen i en vanskelig økonomisk situasjon:

Markedet åpnes fredag den 13. oktober i gymnastikksalen på skolen kl. 11.

Loppemarkedet er åpent den dagen fra 11—18, fortsetter lørdag den 14. fra kl. 11—17, har åpne dører søndag den 15. fra 12—17 og avsluttes mandag den 16. oktober i tiden 11—18.

Vi oppfordrer alle venner av skolen, tidligere elever og kirkegjengere til å gå innom i disse dagene.

Det er mange fine ting som ligger og venter — og skolen trenger vår hjelp.

Å. R.

fælt og umenneskelig det er å være i fengsel? — Selvsagt ikke: Det samfunnet bak murene som regissøren *Harvey Hart* har oppnådd å gi et så klart og ubarmhjertig bilde av, er jo en utkrystallisering av den samfunnsrealitet som er fremherskende også på den andre siden av murene. Det å se denne virkeligheten fremstilt klart, kaldt, brutalt, uten sminke, — det er det som får oss til å grøsse.

PH

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: *Age Ronning*.

Faste medarbeidere: *Hallvard Rieber-Mohn O.P.*, *D. J. Boers O.F.M.*,
Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.